

23 березня

Короткий огляд ситуації

- 1. Хід бойових дій. Російські війська продовжують обстріли об'єктів цивільної інфраструктури Києва** (паркінг біля торгового центру), Броварів (склади з овочами та м'ясом), Борисполя (аеропорт), Харкова, Чернігова (важливий міст через р.Десну), Маріуполя (художній музей), Тростянця, Охтирки, Ірпеня, Рубіжного (житлові будинки), Очеретяного (залізнична станція), Селидового (одна з найбільших у регіоні гірничо-збагачувальних фабрик) та інших міст. **Вночі зафіксовано використання російськими військами фосфорних боєприпасів у районі Ірпеня та Гостомеля. Українські війська зайняли Ірпінь, майже повернули Гостомель та оточили російське угруповання на північний захід від Києва, але росіяни залишаються в селах, оточені, тероризують місцеве населення.** Є контрнаступ українських сил на Миколаївщині, тривають бої за Рубіжне (Луганська обл.), оскільки якщо росіяни візьмуть цю агломерацію, то вони можуть вийти в тил угрупованню ООС. Дж.Байден перед самітом НАТО повторив свої слова про можливість провокацій із використанням хімічної зброї на території України та Росії. **Українських дипломатів було вислано з Білорусі, це може бути ознакою підготовки до вступу білорусів у війну.** Українці вже подали майже 5 тисяч матеріалів на єдину платформу збору доказів воєнних злочинів російської федерації.
- 2. Гуманітарний вимір. Триває робота гуманітарних “зелених коридорів”, водночас, евакуаційну колону, яку було захоплено в районі Бердянська, так і не відпустили до Запоріжжя. З ряду населених пунктів евакуаційні коридори так і не вдалося погодити.** Відбувається насильницька депортація з Маріуполя до РФ, причому в людей забирають українські документи та розвозять по російських регіонах (на сьогодні таких депортованих вже близько 60 тисяч). **Тіла російських військових, які загинули на Сумщині, Миколаївщині, від початку вторгнення РФ в Україну, досі не забрали.** Вони у спецпакетах знаходяться просто неба. Українська сторона намагається розпізнати обличчя загиблих за допомогою технологій штучного інтелекту та аналізу соціальних мереж, щоб повідомити родичів про їхню смерть. Водночас, в оточених містах - Маріуполі, Харкові, Чернігові, через постійні обстріли немає змоги ховати людей на кладовищах, загиблих ховають у братських могилах. **Тривають репресії щодо проукраїнських активістів у Херсоні, Генічеську, Чонгарі та інші містах Півдня, туди вводяться сили Росгвардії для придушення протестів. Росіяни планують вводити на нещодавно окупованих територіях рубль (Херсон та ін.), тобто йдеться якщо не про встановлення ХНР за аналогом ЛНР та ДНР, то про приєднання Херсону до Криму чи в іншому форматі напряму до Росії, без проведення навіть бутафорського “референдуму”, оскільки організувати його та знайти місцевих колаборантів російська сторона не може.** В Україні вводиться контроль цін на соціально значущі товари. Посівна почалась, але росіяни стріляють по сільгосптехніці та хаотично мінують місцевість, намагаючись зірвати процес. Перш за все цей зрив означав би проблеми з експортом, які і так будуть через блокування та руйнування Росією українських морських портів.
- 3. Інформаційний вимір. Пропаганда РФ.** Триває поширення інформації в російському просторі про “злочини української армії проти цивільного населення. З'явилася інформація про начебто обстріли Білгородської області (села) з боку ЗСУ, як полає ці події російська сторона. Це інтерпретується як гуманітарні злочини, адже за інформацією російської сторони в цих населених пунктах містяться російські гуманітарні місії. В регіональних російських ЗМІ все більше поширюється інформація про жертви війни з боку російських солдат (Оренбург, Челябінск). РПЦ назвала імена загиблих російських солдатів з Костромської області, у списку 28 імен. Активізувалася публічна діяльність російського союзу солдатських матерів, з'являються повідомлення та інтерв'ю активісток організації. За повідомленням кримчан із загиблими кримськими військовими постійно прощаються в Севастополі, тіла російських солдатів звозять до Криму залізницею. Поширюється інформація в російських ЗМІ, як російські лікарі надають допомогу українським військовим. Рада Федерації РФ схвалила законопроект Єдиної Росії про визнання учасників нападу на Україну ветеранами бойових дій. Ці дії можуть потенційно збільшити кількість військових, які б хотіли взяти участь у війні. Рада Федерації схвалила закон про адміністративну відповідальність за громадські дії, спрямовані на дискредитацію виконання держорганами РФ своїх повноважень за межами країни. Також депутатам держдуми

заборонили “самовільний виїзд” з РФ та будуть проводити розслідування щодо “іноземного втручання в державні справи РФ”. Також ухвалено закон про кримінальну відповідальність за “поширення недостовірної інформації та публічну дискредитацію державних органів влади РФ, які працюють за кордоном, кара передбачає 15 років позбавлення волі. Тривають публічні офіційні заходи на підтримку дій російського президента в Україні, які проводяться підконтрольними організаціями. У порівнянні з попередніми періодами таких дій було значно більше.

РФ поширюються нарративи про непоборні докази підготовки агресії щодо ОРДЛО з боку України, це подається у внутрішньому інформаційному полі РФ та Донецької та Луганської областей як один із аргументів, які легітимують початок “операції проти України”. Триває засудження тих, хто виступає проти війни, поширюються нарративи про позитиви в російській економіці від західних санкцій.

Для 24 березня

44% українців тимчасово розділилися зі своєю сім’єю через війну. Найбільше таких на сході (54%), найменше – на заході (39%). Серед молоді таких 50% – це за віком найбільший показник.

Про це свідчать результати шостого загальнонаціонального опитування щодо адаптації українців до умов війни (19 березня 2022 року), проведеного Соціологічною групою “Рейтинг”. **19% громадян покинули своє місто/село на час війни** (найбільше виїхало зі сходу). **Водночас, абсолютна більшість (93%) з них планують після війни повернутися додому.**